

Archivní pomůcky oddělení písemných archiválií NFA on-line

V posledních letech se stalo standardem zpřístupňování archivních pomůcek (především inventářů a katalogů) fondů a sbírek na internetových stránkách archivů,¹⁾ popřípadě na internetové stránce společné pro několik partnerských institucí.²⁾ Zveřejnění archivních pomůcek on-line je prospěšné jak pro badatele, tak pro archiváře — o tom nemůže být sporu. Proto se i oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu (dále jen OPA NFA) rozhodlo zveřejnit všechny schválené archivní pomůcky na internetových stránkách NFA.

Na adrese <http://nfa.cz/cz/sbirky/sbirky-a-fondy/> nalezne badatel v sekci Pozůstalosti (<http://nfa.cz/cz/sbirky/sbirky-a-fondy/pozustalosti/>) 53 inventářů k osobním fondům např. Vladimíra Čecha, Jindřicha Brichty, Martina Friče, Vladimíra Slavínského či Františka Vlácil. Obdobně v sekci Fondy institucí (<http://nfa.cz/cz/sbirky/sbirky-a-fondy/fondy-instituci/>) je k dispozici 64 inventářů k fondům filmových výrobních a distribučních společností, kin a profesních sdružení z oboru kinematografie z období do roku 1945. Jsou mezi nimi významné produkční a distribuční společnosti, jako např. Aktualita, Elektafilm, Host, Lucernafilm, Nationalfilm,

Prag-Film (A-B), Ufa-Film či Bratři Deglové. Poslední sekci, v níž badatel nalezne inventáře, jsou Varia (<http://nfa.cz/cz/sbirky/sbirky-a-fondy/varia/>) obsahující inventáře k devíti sbírkám. Zde je třeba především upozornit na sbírku Filmové instituce — varia, kterou by nezasvěcený badatel hledal spíše v sekci Fondy institucí.

Všechny archivní pomůcky jsou zveřejněny ve formátu PDF a podléhají autorsko právní ochraně. Není proto dovoleno kopírovat například úryvky či celé kapitoly z úvodů a vydávat je za vlastní texty. Počet zveřejněných pomůcek se bude neustále zvyšovat v souvislosti s kontinuálním pořádáním dosud nezpracovaných fondů či sbírek. V rubrice „Ad fontes“ časopisu *Iluminace* jsou čtenáři již několik let seznamováni s nově zpracovanými fondy či sbírkami. Pomůcky k nim vždy naleznou i na výše zmíněných stránkách.

Zpřístupnění zpracovaných fondů a sbírek, ve kterých se badatel i archivář může orientovat právě prostřednictvím pomůcek, je globálně omezeno na archiválie starší třiceti let³⁾ a u osobních fondů rovněž individuálními podmínkami jednotlivých akvizičních smluv a zákonem o ochraně osobních údajů.⁴⁾ Zpřístupnění archiválií v badatelské OPA NFA upravuje také badatelský řád

1) Např. Státního oblastního archivu Praha, viz <http://pomucky.soapraha.cz/> či Moravského zemského archivu v Brně, viz <http://www.mza.cz/pomucky>.

2) Např. pomůcky Národního archivu, Knihovny Národního muzea a Literárního archivu Památníku národního písemnictví badatel nalezne na <http://www.badatelna.eu/>.

3) Dle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 167/2012 Sb.

(<http://nfa.cz/cz/sbirky/zpristupneni/pro-badatele/>). Výše popsané v praxi znamená, že si badatel dle pomůcek vybere archiválie, ve kterých by chtěl bádát, a kontaktuje pracovníky OPA NFA. Není-li nahlížení do archiválií limitováno výše uvedenými zákony a akvizičními smlouvami, domluví se badatel s pracovníky na termínu návštěvy badatelný.⁵⁾

V jednotlivých sekcích internetových stránek se badatel zároveň dozví o existujících nezpracovaných fondech a sbírkách uložených v OPA NFA, které na zpracování a vyhotovení pomůcky teprve čekají. Jedná se především o fondy filmových institucí z období po roce 1945, jejichž rozsah někdy vyžaduje až několikaletou práci archivářů. V případě potřeby bádát v nezpracovaných fondech a sbírkách je nutné požádat o udělení výjimky s odůvodněním žádosti a přesným vymezením tématu studia. Návod k žádosti je k dispozici v každé ze sekcí.

Věříme, že zpřístupnění archivních pomůcek badatelům prostřednictvím internetových stránek NFA povede k vyšší informovanosti badatelské veřejnosti o fondech a sbírkách v péči OPA NFA a zároveň usnadní a urychlí práci badatelům i archivářům.

Marcela Týřová

4) Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

5) Badatelna OPA NFA sídlí na adrese Praha 1, Bartolomějská 11 (Konvikt). Badatelské dny jsou středa (11–20h) a čtvrtek (9–18h).